

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 372/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti ARKA – Slovakia, s. r. o., Hanojská 1, Košice, IČO 36197459, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Mižákom, advokátska kancelária, Letná 40, Košice, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 a základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 185/2016, ako aj jeho rozsudkom sp. zn. 23 S 185/2016 z 24. mája 2017 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Asan 18/2017 a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Asan 18/2017 z 28. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti ARKA – Slovakia, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav vecí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti ARKA – Slovakia, s. r. o., Hanojská 1, Košice, IČO 36197459 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Mižákom, advokátska kancelária, Letná 40, Košice, ktorou namieta porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 185/2016, ako aj jeho rozsudkom sp. zn. 23 S 185/2016 z 24. mája 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Asan 18/2017 a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Asan 18/2017 z 28. marca 2019 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec (ďalej len „ÚPSVaR“) č. LC1/RK/KON/2016/15, 2016/282414 z 30. augusta 2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) bola sťažovateľke za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „zákon o nelegálnej práci“) uložená pokuta vo výške 2 000 €.

3. Sťažovateľka proti prvostupňovému rozhodnutiu ÚPSVaR podala riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, o ktorom rozhodlo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava (ďalej len „ústredie“), rozhodnutím č. 2016/149778

UPS/US1/OK2/BEZ/2016/17300 z 13. októbra 2016 (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie“) tak, že odvolanie sťažovateľky zamietlo a prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdilo.

4. Sťažovateľka sa následne medzi iným domáhala proti ústrediu preskúmania zákonnosti právoplatného druhostupňového rozhodnutia správnu žalobou doručenu krajskému súdu 21. decembra 2016, ktorá bola v tejto časti ako nedôvodná zamietnutá.

5. Sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala riadne a včas aj kasačnú sťažnosť, ktorá však bola rozsudkom najvyššieho súdu zamietnutá. Rozsudok najvyššieho súdu podľa zistenia ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 6. júna 2019.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti medzi inými uviedla:

«... Sťažovateľ má počnúc od 09.10.2013 až doposiaľ s jedným svojim zamestnancom nepretržite pracovnoprávny vzťah. Tento pracovnoprávny vzťah bol založený dohodami o pracovnej činnosti a od 01.01.2016 až po súčasnosť je založený pracovnou zmluvou.

Sťažovateľ najskôr na základe Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 08.10.2013, v ktorej bol ako deň nástupu zamestnanca na výkon práce dohodnutý deň 09.10.2013, svojho zamestnanca prihlásil do verejného poistného systému odo dňa 09.10.2013.

Následne sťažovateľ uzavrel s tým istým zamestnancom Dohodu o pracovnej činnosti zo dňa 31.12.2013, v ktorej bol ako deň nástupu zamestnanca na výkon práce dohodnutý deň 01.01.2014, sťažovateľ však po ukončení výkonu práce na základe (predchádzajúcej) Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 08.10.2013 nevykonal odhlásenie a prihlásenie svojho zamestnanca, ale tento zostal naďalej nepretržite prihlásený vo verejnom poistnom systéme odo dňa 09.10.2013.

Tak isto ani ukončení výkonu práce na základe Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 31.12.2013 a po uzavretí Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 01.01.2015, v ktorej bol ako deň nástupu do práce dohodnutý deň jej uzavretia, sťažovateľ nevykonal odhlásenie a prihlásenie svojho zamestnanca, ale tento zostal naďalej nepretržite prihlásený vo verejnom poistnom systéme odo dňa 09.10.2013.

Sťažovateľ však bezprostredne potom, čo sa dozvedel o „nesprávnosti“ svojho postupu ohľadom splnenia so svojej povinnosti ohľadom odhlasovania a prihlasovania svojho zamestnanca do verejného poisťného systému, dňa 16.03.2015 vykonal nápravu tým, že svojho zamestnanca do verejného poisťného systému odhlásil a súčasne prihlásil, na čo sťažovateľ poukázal vo svojej žalobe ako aj replike...

Z už uvedených je zjavné, že neexistuje výlučka, hoci čo i len v jednom dni v prihlásení do evidencie verejného systému Sociálnej poisťovne, ktorá by mala negatívny dopad na či už zamestnanca, zamestnávateľa, štátny rozpočet, či na rozpočet verejnej správy.

A teda zamestnanec sťažovateľa bol počas celej doby trvania pracovnoprávneho vzťahu so sťažovateľom, t. j. od 09.10.2013 do verejného poisťného systému nepretržite prihlásený a sťažovateľ si za celé toto obdobie svoju odvodovú povinnosť ohľadom tohto zamestnanca aj riadne plnil.

Z uvedených dôvodov sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutia ohľadom (ne)splnenia si svojej odhlasovacej/prihlasovacej povinnosti ako zamestnávateľa do systému verejného poistenia za šikanózne a v rozpore s princípom všeobecnej spravodlivosti...»

7. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti ARKA - Slovakia, s. r. o. na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenie čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky o zákaze diskriminácie ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 185/2016 ako aj jeho Rozsudkom sp. zn. 23 S 185/2016 zo dňa 24.05.2017 a tiež aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Asan 18/2017 a jeho Rozsudkom sp. zn. 5 Asan 18/2017 z 28.03.2019 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 23S 185/2016 zo dňa 24.05.2017 a Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Asan 18/2017 z 28.03.2019 sa zrušujú a vec sa im vracia na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti ARKA - Slovakia, s. r. o. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000 € (slovom: päťtisíc eur), ktoré sú Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi ARKA - Slovakia, s. r. o. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 346,26 € + 69,25 € = 415,51 € (dva úkony právnej služby - príprava a prevzatie a spísanie sťažnosti pri hodnote jedného úkonu vo výške 163,33 € + 9,80 € režijný paušál + 20 % DPH), ktoré sú Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne povinní uhradiť na účet advokáta JUDr. Jozefa Mižáka, číslo účtu: IBAN... vedený v [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nález. “

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho

prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

12. Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý na právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

15. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí a zistil, že jej predmetom je namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy, označených základných práv podľa ústavy, ako aj označeného práva podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu a tomuto predchádzajúcim postupom, ako aj rozsudkom najvyššieho súdu a tomuto predchádzajúcim postupom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

16. Kľúčová námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení, že aj keď svoju, počnúc od 9. októbra 2013, na základe viacerých (celkom troch, pozn.) samostatných dohôd o pracovnej činnosti zamestnanú zamestnankyňu prihlásila do registra poistencov podľa § 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) iba v rámci vzniku prvej dohody o pracovnej činnosti z 8. októbra 2013 [táto zamestnankyňa tak bola nepretržite prihlásená do registra poistencov až do 16. marca 2015, keď ju sťažovateľka (formálne) odhlásila a súčasne aj prihlásila (pri nesplnení odhlasovacej povinnosti týkajúcej sa zániku prvej dohody o pracovnej činnosti a pri nesplnení prihlasovacej povinnosti týkajúcej sa vzniku a odhlasovacej povinnosti týkajúcej sa zániku druhej dohody o pracovnej činnosti, pozn.)], nesplnenie prihlasovacej povinnosti pred vznikom poslednej (tretej) dohody o pracovnej činnosti 1. januára 2015, resp. pred začatím výkonu činnosti na jej základe, nemôže byť považované za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci.

17. Podľa názoru sťažovateľky uloženie pokuty vo výške 2 000 € za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci dôsledkom príliš formalistického prístupu pri interpretácii relevantných právnych noriem odporuje účelu tohto zákona a je v rozpore aj s princípom všeobecnej spravodlivosti.

18. Z uvedených dôvodov považuje sťažovateľka rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok najvyššieho súdu za arbitrárny.

III.1 K rozsudku krajského soudu a tomuto předcházejícímu postupu

19. Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

20. Podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) kasačnú sťažnosť možno odôvodniť okrem iných len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe neprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

21. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania ústavnou sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu a tomuto predcházejúceho postupu využitím ďalšieho opravného prostriedku, a to kasačnej sťažnosti, ktorú sťažovateľka sodvolaním sa na naplnenie dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP napokon pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu aj účinne využila. O tejto jej kasačnej sťažnosti bolo rozhodnuté rozsudkom najvyššieho súdu.

22. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti (vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a tomuto predcházejúceму postupu) už po jej predbežnom

prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.2 K rozsudku najvyššieho súdu a tomu predchádzajúcemu postupu

A) K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

23. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

24. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

25. Ústavný súd preto v záujme preskúmateľnosti vlastnej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu:

„... Za nesporné považoval správny súd (správny súd rozumej v texte ako krajský súd, pozn.)... že zamestnávateľ/žalobca uzatvoril so zamestnankyňou [REDACTED] dohodu u pracovnej činnosti 1. januára 2015, s dobou trvania dohody od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015. Aj samotná zamestnankyňa... pri výkone kontroly uviedla, že pracuje na základe dohody o pracovnej činnosti z 1. januára 2015. K prihláseniu zamestnankyne do registra poistencov a sporiteľov na dôchodkové zabezpečenie nepochybne došlo 16. marca 2015, spätne k 1. januáru 2015. Žalobca... uviedol, že so zamestnankyňou... mal uzavretú dohodu o pracovnej činnosti od roku 2013, konkrétne od 09. októbra 2013... Zamestnankyňa bola prihlásená do registra Sociálnej poisťovne na základe prvej dohody z roku 2013, aj v období od 1. januára 2015 do 15. marca 2015 a boli za ňu hradené odvodové povinnosti. Dňa 16. marca 2015 došlo podľa žalobcu k prehláseniu zamestnankyne - odhláseniu z dohody o pracovnej činnosti z 9. októbra 2013 a k prihláseniu na základe dohody o pracovnej činnosti z 1. januára 2015.

... Zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v § 3 ods. 2 zakazuje nelegálne zamestnávanie. Skutková podstata nelegálneho zamestnávania je vymedzená v § 2 ods. 2 tohto zákona. Jedným zo spôsobov, ako sa možno tohto správneho deliktu dopustiť, je aj využívanie závislej práce fyzickej osoby právnickou osobou, ak s ňou bol založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitého predpisu a právnická osoba ako zamestnávateľ si nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 231 ods. 1 písm. b/ Zákona o sociálnom poistení, teda prihlásiť zamestnanca do príslušného registra Sociálnej poisťovne predtým, ako začne prácu vykonávať, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca.

... Obrana žalobcu voči právnemu posúdeniu vykonanému orgánom verejnej správy o tom, že s príslušnou zamestnankyňou mal kontinuálne uzavretý jeden pracovnoprávny vzťah, čo má za dôsledok, že sa správneho deliktu nelegálneho zamestnávania nemohol dopustiť, neobstojí... Tieto skutočnosti boli taktiež vyvrátené predložením troch dohôd o pracovnej činnosti, ktoré žalobca predložil na pojednávaní. Z týchto dohôd vyplýva, že prvá dohoda o vykonaní práce bola so zamestnankyňou uzavretá 8. októbra 2013

na dobu od 9. októbra 2013 do 31. decembra 2013 a obsahom tejto dohody bolo sprostredkovanie predaja metrového textilu zákazníkovi podľa pokynov konateľa firmy (žalobcu), pričom práce mali byť vykonávané len v pracovných dňoch v dobe od 8.30 - 17.00 hod, prípadne podľa potreby. Druhou dohodou o pracovnej činnosti z 31. decembra 2013 bolo dohodnuté, že táto sa uzatvára na dobu od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014 s rovnakým obsahom ako dohoda o pracovnej činnosti z 8. októbra 2013. Dňa 1. januára 2015 bola uzatvorená ďalšia dohoda o pracovnej činnosti na obdobie od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015, ktorej obsahom bol výkon administratívnych prác podľa pokynov konateľa firmy.

... Pracovnoprávny vzťah založený dohodou o pracovnej činnosti z 9. októbra 2013 bol ukončený k 31. decembra 2013 a pracovnoprávny vzťah založený dohodou o pracovnej činnosti z 31. decembra 2013 bol ukončený 31. decembra 2014, čomu zodpovedalo aj následné odhlásenie z registra Sociálnej poisťovne predložené žalobcom.

... Zamestnankyňa... začala vykonávať prácu na základe dohody o pracovnej činnosti z 1. januára 2015 dňa 1. januára 2015 (túto skutočnosť žalobca ani nerozporoval) a výkonu práce na základe tejto dohody nepredchádzalo prihlásenie podľa Zákona o sociálnom poistení, pretože je nepochybné, že zamestnankyňa bola prihlásená do príslušného registra Sociálnej poisťovne až dňa 16.03.2015, spätne k 01.01.2015. Ako už bolo uvedené, nie je možné prihliadnuť na argumentáciu žalobcu, že mal so zamestnankyňou uzatvorený kontinuálne jeden pracovnoprávny vzťah od 9. októbra 2013, nakoľko boli uzatvorené tri dohody o pracovnej činnosti, ktoré založili tri rozdielne pracovnoprávne vzťahy, s odlišným obdobím ich trvania a navyše posledná dohoda o pracovnej činnosti z 1. januára 2015 (ktorej sa splnenie prihlasovacej povinnosti týka) mala odlišne popísanú pracovnú činnosť, ktorá mala byť na jej základe vykonávaná oproti predmetu činnosti v uvedených predošlých dohodách o pracovnej činnosti...

... Správny súd dospel k záveru, že žalovaný aj orgán verejnej správy 1. stupňa postupovali a rozhodli v súlade so zákonom, dostatočne vymedzili skutok v rozhodnutiach, vec správne právne posúdili, dostatočne odôvodnili aj výšku uloženej sankcie - na dolnej hranici sadzby a svoje rozhodnutia dostatočným a preskúmateľným spôsobom odôvodnili...

... Pokiaľ sťažovateľ nesúhlasí s názorom správneho súdu, že viacero dohôd o pracovnej činnosti znamená aj viacero pracovnoprávnych vzťahov, kasačný súd uvádza,

že sa plne stotožňuje s názorom prezentovaným správnym súdom v odôvodnení jeho rozhodnutia...

... Nemožno súhlasiť s názorom prezentovaným sťažovateľom, že sa správny súd nevysporiadal s ním predloženým dôkazom, a to s registračným listom fyzickej osoby, tzv. odhlášky zamestnankyne, pretože s touto sa súd vysporiadal ako v bode 65 tak aj v bode 76 a v konečnom dôsledku aj nadväzujúcim bode...

Zároveň nemožno opomenúť tú skutočnosť, že zákon vymedzuje zodpovednosť za správny delikt nelegálneho zamestnávania na báze objektívnej zodpovednosti, bez možnosti liberácie a pre príslušné orgány verejnej správy zakotvuje povinnosť každé zistené protiprávne konanie sankcionovať, bez možnosti zohľadnenia materiálneho korektívu správneho deliktu, preto nemožno brať ohľad na sťažovateľom tvrdenú administratívnu chybu na strane jeho ekonómky. Zamestnankyňa... nebola zamestnávateľom riadne prihlásená do príslušného registra Sociálnej poisťovne predtým, ako začala prácu vykonávať, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca...

... Kasačný súd v ďalšom zdôrazňuje, že sťažovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosti a skutkový stav, ktorý bol zistený orgánmi verejnej správy, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Preto, ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutia orgánov verejnej správy v oboch inštanciách považoval za vydané v súlade so zákonom, a dostatočne odôvodnili aj výšku uloženej sankcie na spodnej hranici sadzby, bolo potrebné rozhodnutie správneho súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa, považovať za správne.

... Pokiaľ teda, krajský súd vyhodnotil námietky sťažovateľa proti rozhodnutiu žalovaného za nedôvodné a rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a žalobu sťažovateľa podľa § 190 SSP zamietol, kasačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, ktoré sú uvedené vyššie.

Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto ďalšie

námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol...“

26. Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej najvyšší súd rozhodujúci o jej opravnom prostriedku – kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu vec tiež nesprávne právne posúdil, keď neprihlásenie jej zamestnankyne do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca najneskôr pred vznikom posledného (tretieho) pracovnoprávneho vzťahu (založeného dohodou o pracovnej činnosti z 1. januára 2015), resp. pred začatím výkonu činnosti na jeho základe, považoval za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, dôsledkom čoho bola sťažovateľke uložená pokuta 2 000 €, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Totiž najvyšší súd, reagujúc na podstatné námietky sťažovateľky, uviedol na zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu aj ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku krajského súdu. Ústavný súd preto nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutí všeobecných súdov. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

27. V zmysle § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a nesplnila povinnosť podľa osobitného predpisu.

28. V zmysle § 20 ods. 1 zákona o sociálnom poistení povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 1 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. V zmysle § 231 ods. 1 písm. b) bodu 1 zákona o sociálnom poistení zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2 pred vznikom týchto poistení, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca najneskôr v deň nasledujúci po zániku týchto poistení.

30. Podľa názoru ústavného súdu totiž už krajský súd dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky skutkovo, ako aj právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď s poukazom na § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci v spojení s § 231 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení dospel k záveru, že pokiaľ sťažovateľka svoju zamestnankyňu v rámci vzniku dohody o pracovnej činnosti z 1. januára 2015 prihlásila do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca až 16. marca 2015, t. j. po tom, čo zamestnankyňa na jej základe pracovnú činnosť už začala vykonávať, porušila zákaz nelegálneho zamestnávania.

Podľa krajského súdu na uvedenom nič nemení ani okolnosť, že zamestnankyňa bola sťažovateľkou prihlásená do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia 9. októbra 2013 v rámci dohody o pracovnej činnosti z 8. októbra 2013, pretože zákon o sociálnom poistení ukladá povinnosť prihlásenia pred vznikom a povinnosť odhlásenia najneskôr v nasledujúci deň po zániku každého tohto poistenia, resp. každého pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnávateľom (sťažovateľkou) a zamestnancom zakladajúceho toto poistenie.

31. Navyše, najvyšší súd, v plnej miere sa stotožniac so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu a osobitne zdôrazniac objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa

(sťažovateľky) za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania bez možnosti zbavenia sa tejto zodpovednosti (liberácie), na zvýraznenie správnosti týchto záverov vo svojom rozhodnutí v rámci jeho odôvodnenia dodal aj ďalšie vlastné dôvody. Najvyšší súd dospel zhodne ako krajský súd k záveru, že orgány verejnej správy oboch inšancií (ÚPSVaR a ústredie) postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav, a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver. Podľa názoru ústavného súdu tak nijako nemožno dospieť k záveru, že by odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku krajského súdu nezodpovedalo požiadavkám ústavnosti z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

32. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru proti rozsudku najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

B) K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy

33. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, nevyplýva žiadna možnosť ich porušenia, realnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

34. Pokiaľ totiž sťažovateľka porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedených práv, je preto celkom prirodzené, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy.

35. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

36. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu